

Küçük Ağaç'ın Eğitimi küçükken kızılderili adetlerine göre yetişmiş yazarın kendi eğitim sürecini anılarla ve hikayelerle anlattığı içten bir kitap. Küçük Ağaç yazarın kendisi ve ona verilen isim bu. Biz bu anıları okurken kızılderililerin insanın ruhunu okşayan kimi geleneklerini ve beyaz adam tarafından nasıl hor görüldüklerini öğreniyoruz. Küçük Ağaç'ın Eğitimi 1997'de sinemaya da uyarlanmış. Film kitabı güzel yansıtmış. Doğal olarak kimi sahneler çıkarılmış ve kimileri birleştirilmiş.

Annesi ve babası ölünce bir kızılderili olan büyük annesi ve büyükbabası tarafından büyütülen Küçük Ağaç'ın eğitimi nasıl gerçekleştiğini az çok tahmin edebiliyoruz. Bu doğayla tam anlamıyla kaynaşmış bir insanın eğitimi olacaktır. Küçük Ağaç öğrendiği her şeyi görerek ve uygulayarak öğrenecektir. Çünkü bir sınıfta değildir, öğretmeni doğadır. Büyükbabası ona sadece hayatta karşısına çıkacak konuları öğretirken, büyük annesi daha çok ruhsal gelişimi için uğraşacaktır.

Küçük Ağaç annesi ve babası öldüğünde 5-6 yaşlarındayken büyükbabası ve büyük annesinin yanına gider. Kızılderililerin arasında öğrendiği ilk şey "gidişattır." Gidişat kızılderili anlayışının ve dolayısıyla Küçük Ağaç'ın eğitiminin temelidir. Gidişatı anlamak gerekir büyükbabasına göre. Gidişat nedir? "En iyiyi isteme. Hayattan ihtiyacın kadar al. Eğer en iyi geyiği avlarsan, zayıf olan geyik yeterince yavru veremez. Kaplanlar bunu bilirler. İhtiyacından fazlasını alan tek şey arıdır. O da ayılar ve başka hayvanlar tarafından soyulur. Dünya da böyledir."

Büyükbabası kaçak olarak ormanda viski yaparak geçimini sağlar. Küçük Ağaç ona viskileri taşımasında yardım eder. Sattıkları viskilerden belli bir pay alır. Böylece Küçük Ağaç para kazanmayı ve kullanmayı çok erkenden öğrenir. Kendi kendine alışveriş yapar, bazen de dolandırılır. Bunlar onun için bir derstir. Bilmediği konular hakkında konuşmaz büyükbaba. "Bana öyle geliyor ki..." der. Bildiği konuları da yerinde ve zamanında öğretir. Küçük Ağaç'ın unutmayaacağı şekilde.

Küçük Ağaç'ın Eğitimi yaparak yaşayarak öğrenme üzerine kuruludur. Büyük annesi Küçük Ağaç'a ve büyükbabasına her hafta kütüphaneden aldıkları Shakespeare'i ve Napolyon ile ilgili kitapları okur. Daha birçok kitabı tabii. Günlük sözlükten 5 kelime öğrenmek ve bunları cümle içinde kullanmak zorundadır Küçük Ağaç. Karpuz diker. Fasulye, bezelye, bamya gibi sebzelerin ekim zamanlarını bilir. Ne zaman olgunlaştıklarını bilir. Bir keresinde sevdiği bir elmanın tohumlarını dere boyunca diker. Küçük Ağaç'ın eğitimindeki en önemli nokta, eğitiminin gerçek hayatta işe yaramasıdır.

Kızılderililerin kendine has değerleri vardır. Mesela bir kızılderili birine hediye vermek isterse, hediyeyi onun bulacağı bir yere bırakır. Teşekkür istemez, beklentisi olmaz. İçinden geçtiği için yapar. Yalandan bir hediyeyi sunmaz, yarım gönülle bir şeyi teklif etmez. Sonra kızılderililer ağlamazlar. Beyaz adam kızılderililerin çocuklarını, annelerini, babalarını ve kardeşlerini öldürdüklerinde kızılderililer ölümlerini araçlara koymazlar. Baba oğlunun ölüsünü kucağına alır, büyük kardeş küçük kardeşi. Beyazların arasından ölümlerini taşıyarak geçerler. Kimi beyazlar çok etkilenir bu sahneden ve çok ağlarlar. Ama kızılderililer ağlamaz...

Daha sonra Küçük Ağaç büyük annesi ve büyükbabasının yanından alınır uygunsuz şartlarda büyümemesi gerektiği için. Sonuçta büyükbaba kaçak viski yapımından dolayı bir kez içeri girmiştir. Gittiği okula uymakta çok zorlanır Küçük Ağaç. Pink Floyd'un Another Brick On The Wall şarkısıyla itiraz edilecek bir yatılı okuldur burası.

Bir keresinde derste öğretmen hayvan fotoğrafları gösterirken birbirinin üstüne çıkmış iki geyik gösterir. Bu hayvanların ne olduklarını ve ne yaptıklarını sorar. Çocuklar bunların geyik olduğunu ve oynadıklarını söyler. Küçük Ağaç ise onların eşleştiklerini, üstteki geyiğin bir erkek, alttakinin ise bir dişi geyik olduğunu söyler. Ağaçların yeşilliği de eşleşme zamanında olduklarını gösteriyor der. Bunun üzerine öğretmenler döverler Küçük Ağaç'ı iyice. Ama Küçük Ağaç ağlamaz bir kızıl derili olarak. Beden aklını uykuya bırakıp ruh aklı ile dayağı görür. Sonra pes eder müdür ve ona oda hapsi verir. En kötüsü de bunca olaydan sonra bile Küçük Ağaç neden cezalandırıldığını öğrenebilmiş değildir.